

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN
DEMOKRATYCZNY.

Wychodzi codziennie przez dni poświęconych.

Cena prenumeraty: miesięcznie zł. 3. Zagranicą zł. 6. Prenumeratę przyjmują: Księgarnia W. Makowskiego, 8-to Jańska 1, Skład papieru W. Borkowskiego, Mickiewicza 5. Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują Biuro Reklamowe Stefana Grabowskiego, Mickiewicza 4, róg Garbarskiej, tel. 52, Biuro ogłoszeń S. Jutana, Niemiecka 4, telef. 222, J. Karłina, Niemiecka 22, telef. 605 i wszystkie biura reklamowe w kraju i zagranicą.

Redakcja i Administracja: ul. WILEŃSKA № 15.
Czynna od godz. 9 do 3 popoł.

Redaktor przyjmuje od 1-2 popoł.
Rękopisów nadsyłanych redakcja nie zwraca.

Cena ogłoszeń: Za wiersz milimetry na 1 str. groszy 20, na 4-ej stronie 10. Komunikaty (ogłoszenia tekstowe) za wiersz milimetry 30 groszy. Układ ogłoszeń na 1-ej str. 5-o lamowy, na 4-ej str. 8-mio lamowy. Terminy druku mogą być przez administrację zmieniane dowolnie.

TEATR WIELKI
(Wielka Pohulanka)

We wtorek, 24 lutego pierwszy
występ znakomitej śpiewaczki
w operze Verdi'ego „VIOLETTA“.

Lidji LIPKOWSKIEJ

Początek o godz. 8 wiecz.

Bilety nabywać można w kasie zamawiań (Teatr Polski) od 11-1 pp. i 3-9 w.

Wileński Prywatny Bank Handlowy — założony w 1873 r.

Niniejszym podaje do wiadomości, iż w dniu 19 lutego r. b. otworzył

Oddział Banku w Warszawie przy ul. Krakowskie - Przedmieście 5,

który załatwia wszelkie operacje, wchodzące w zakres bankowości.

Zakończenie Karnawału

We wtorek odbędzie się w Kasynie Garn. Mickiewicza 13

Wielki Bal Maskowy

urządzony przez Zarząd Kasyna. Zaproszenie otrzymać można w sekretariacie Kasyna oraz przy kasie w dniu zabawy.

Przebudowa ustroju rolnego.

Sprawa reformy rolnej weszła ostatnio w nową fazę. Minister Reform Rolnych p. Kopczyński wniósł projekt do Sejmu, gdzie Komisja Reform Rolnych, nie mogąc się tego projektu doczekać — rozpoczęła już rozważanie projektu zgłoszonego przed blisko trzema kwartałami przez posła Poniatowskiego.

Wogóle, Sejm żyje pod znakiem nowelizowania (poprawiania) dotychczasowych ustaw w dziedzinie agrarnej. Wykazuje to, że dotychczasowe ustawy źle były przystosowane do życia, jeżeli obecnie zarówno ustawy o reformie rolnej, jak i serwitutach oraz komasacji są w toku nowelizowania.

Istnieją również próby znowelizowania ustawy z dn. 17 grudnia 1920 r. i przystawania jej do celów reformy agrarnej.

Faktycznie reforma rolna utknęła w Polsce na martwym punkcie, ponieważ ustawa z dnia 15 lipca 1920 r. okazała się niewykonalną w praktyce.

Głównym szkopułem obok innych wielu niedomówień i niepotrzebnych paraliżowania przy przechodzeniu ziemi z rąk wielkiej własności do małej — okazała się sprawa opłaty za wywłaszczoną ziemię. Ustawa z dnia 15 lipca przewidywała opłatę połowy ceny rynkowej, gdy konstytucja mówi o wywłaszczeniu za odszkodowaniem, co Sąd Najwyższy tłumaczy jako wywłaszczenie za pełnym odszkodowaniem — i na tej podstawie kasuje wyrok o wywłaszczeniu, wykonywane na podstawie ustawy z d. 15 lipca 1920 r.

W ten sposób zostały zakwestjonowane wszystkie wywłaszczenia, zarządzane przez p. Kiernika, gdy był prezesem Głównego Urzędu Ziemskiego.

Czwarty rok już idzie, odkąd wiadomo, że ustawa z dn. 15 lipca jest niewykonalna — a dotychczas sprawa nie ruszyła z miejsca.

Odpowiedzi szukać należy we właściwościach życia polskiego, które przepolowało społeczeństwo, Sejm i Rząd na dwa obozy dostatecznie silne, by drugiej stronie nie dać rządzić, a za słabe by samym swoje założenia przeprowadzać.

W ten sposób „równoważą się” prawica i lewica, a wóz państwowy w najważniejszych zagadnieniach nie może ruszyć naprzód.

Ten wzgląd jest najważniejszy w Sejmie — ale w życiu wzgląd inny jeszcze ważniejszą odgrywał rolę. Brak zdrowego pieniądza, któryby był miernikiem wartości, od czasu zaś sanacji skarbu — ogólne zubożenie gotówkowe, a przedewszystkiem u warstwy nabywców ziemi — włościan.

Bez łatwego i zdrowego kredytu długoterminowego niema reformy rolnej. Oto rzecz, którą wreszcie trzeba zrozumieć.

Najbardziej „rozbudowane” Urzędy Ziemskie, najmocniejsze tworzące formalistykę przy przewłaszczeniu ziemi nie potrafiłyby w tym stopniu zahamować ruchu agrarnego, od dziesiątków lat istniejącego w silnej formie parcelacji w Polsce — o ile by był pęd ze strony włościaństwa do kupowania ziemi. Pęd ten został wstrzymany przez wiarę tej warstwy w urzędziwstwo hasel reformy rolnej a następnie przyszłą pauperyzacją (zbiednienie) klasy włościańskiej — i obecnie sprawa z miejsca nie rusza.

Bank Rolny — oto wielkie słowo i treść przyszłości. — Bank Rolny operujący swymi listami zastawnymi i rentą ziemską. Gdy kredyt długoterminowy w rolnictwie (20—35 lat) w życie wejdzie — natychmiast bez względu na ustawy ożywi się ruch parcelacyjny. Minister Kopczyński na tej podstawie oparł swój projekt, dodajmy nawiasem, piąty z rzędu w ciągu 2 lat. (Seweryn Ludkiewicz, Osiecki, Poniatowski, Zdzisław Ludkiewicz i Kopczyński). Wedle niego reformę

rolną przeprowadza się drogą przymusu parcelacyjnego. O ile w ciągu roku właściciele nie rozparcelują lub nie rozprzedadzą w danem województwie lub powiecie przeznaczony z ogólnego planu parcelacyjnego na państwo ilości ziemi — to ministerjum ogłosi, które majątki, względnie ich części, przymusowi podlegać będą. A gdyby w ciągu drugiego roku parcelacja nie nastąpiła — to przeprowadzeniem jej zajmie się rząd przymusowo.

Tak, czy owak, w projekt ten uzyska większość w Sejmie, czy nie — czy zajądą w nim znaczne zmiany — liczyć się trzeba z tem, że w najbliższym czasie, wobec wypuszczenia listów zastawnych Banku Rolnego oraz renty ziemskiej i ożywienia tej dotychczas nazbyt martwej instytucji — sprawa reformy rolnej ruszy skokiem naprzód. Zbyt wielkie bowiem wchodzi tu w grę interesa — z jednej strony stale istniejący, chwilowo w uzewnętrznieniu zahamowany, głód ziemi u włościan, a z drugiej potrzeba gotówkowa wielkiej własności na podatki oraz inwestycje gospodarcze.

Ten tylko bowiem większy warsztat rolny utrzyma się przy życiu, który przejdzie na nowoczesną technikę.

Wszelkie badania nad tym problemem, które słyszymy stale ze strony „Słowa” i warstwy, którą to pismo reprezentuje, nic tu nie pomogą.

Życie idzie naprzód, racja stanu państwa wymaga, by ziemia latyfundiów i wielkich obszarów przeszła w ręce ludności rolnej bezpośrednio na roli pracującej — rozwój ten niczem powstrzymać się nie da.

Stoimy w przededniu zasadniczej przemiany stosunków na wsi, które zasadniczo zmienia wygląd społeczny i gospodarczy państwa, wymagając przystosowania się do niego całego życia państwowego i narodowego.

L. Cb.

Teatr Polski

Dziś o godz. 4 pp.
przedstawienie dla młodzieży
po cenach najniższych

„DAMY I HUZARY“
komedja Al. Fredry.

O godz. 8-ej wiecz.

Występy
Karola ADWENTOWICZA
„MANDARYN WU“
sztuka Vernona i Oren'a

POLSKI BANK RZEMIEŚNICZY w WILNIE

Sp. z ogr. odp. Wileńska 27.
Czynny w poniedziałki, środy i piątki od 5 ej do 7-ej w.
UDZIELA POŻYCZEK (od 25 do 500 złotych) rzemieślnikom, sklepikarzom, właścicielom dorożek i wozów ciężarowych, ogrodnikom i t. p.
ULATWIA NABYWANIE narzędzi pracy.
PRZYJMUJE OSZCZĘDNOŚCI drobne (od 1 złotego) i lokaty większe na odpowiednie oprocentowanie ze zwrotem na termin lub na każde żądanie.
Posiada dla użytku swych członków różne wydawnictwa fachowe.
Za Radę Nadzorczą ZYGMUNT NAGRODZKI Prezes
Za Zarząd FRANCISZEK WALICKI w/z Prezesa

Z ostatniej chwili.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Tajemniczy konkordat z Rzymem wyjaśnia się.

Oburzenie wśród posłów lewicowych.

W miarę zapoznawania się z treścią konkordatu zawartego przez posła Stanisława Grabskiego z Rzymem, coraz większe daje się zauważyć niezadowolenie wśród sejmowych kół lewicowych, Konkordat bowiem nakłada na Państwo olbrzymie ciężary oraz zapewnia klerowi takie prawa i przywileje, że tworzą one z Kościoła katolickiego w Polsce państwo w państwie.

Konkordat pozostawia klerowi wszystkie dochody z usług religijnych, przyznając ponadto pensje miesięczne w wysokości następującej: dla uczniów seminarjów i dla zakonników — 51 zł.; dla proboszczów — 110 zł.; dla biskupów — 1297 zł., przyczem nie rząd będzie wypłacał pensje, ale biskupi, którzy będą otrzymywać ryczałtem odpowiednie sumy od rządu.

Przy parcelacji dóbr kościelnych skonfiskowanych ongi przez rządy zaborcze, a dziś stanowiące własność Państwa, każdy biskup, każda kapituła i każde seminarjum ma otrzymywać po 180 ha ziemi, czyli na każde biskupstwo wypadnie 3 razy po 180 ha, gdyż w każdej diecezji, prócz biskupa istnieją kapituły i seminarja.

Proboszcze mają otrzymywać tylko po 30 ha.

W żadnych szkołach w Polsce rząd pensji uczniom nie płaci, ale uczniowie seminarjów duchownych pensje otrzymywać będą.

Od podatków, duchowni także będą zwolnieni.

Art. XV. Konkordatu mówi, że dobra w których dochody są przeznaczone na cele kulturalno-religijne, podatków płacić nie będą.

A cóż jest łatwiejszego wykazać, że dochody biskupa lub proboszcza są przeznaczone właśnie na szerzenie kultu religijnego.

Prawa uchwalone przez Sejm, a niedogodne dla kleru, nie będą mogły być stosowane do duchowinństwa, gdyż w art. I konkordatu, p. Grabski zapewnił klerowi „swobodne wykonywanie jego władzy duchownej i jego jurysdykcji, jak również swobodną administrację i zarząd sprawami jego i majątkiem, zgodnie z prawami bożemi i prawem kanonicznym”.

O ile przeto cokolwiek bądź nie spodoba się klerowi, to się okaże, że to stoi w sprzeczności z prawem kanonicznym i wykonaniem nie będzie.

Ale państwo jest obowiązane okazać wszelką pomoc biskupom przeciwko takim księżom, którzy na wzór ks. Huszyna ze Mstycowa zechcą wyłamać się z pod władzy biskupiej i służyć przedewszystkiem swoim partiom.

Takich księży będzie się bez ceremonji sadzało do więzienia, bo dla księży-złotych konkordat zapewnia klasztor zamiast więzienia.

Nielada jarzmo przewiózł nam p. Grabski z Rzymu!

Potyczka na pograniczu.

W rejonie wsi Krzywoznaki w okolicy Milczy, gm. Dolhinowskiej pow. Wilejskiego dnia 19 b. m. o g. 23-ej patrol Korpusu Ochrony Pogranicza stoczył walkę orężną z sowiecką bandą dywersyjną w sile około 20 ludzi. Bandyci byli uzbrojeni w karabiny i posiadali granaty ręczne oraz jeden karabin maszynowy. Napad odparto. Z powodu jednak wyjątkowo ciemnej nocy oraz wa-

runków terenowych (gęsty las) nie zostało stwierdzone powrotne przejście bandy w stronę Rosji. Niezbędne zarządzania zaopiegunawcze zostały wydane. (Pat.).

Wypzedaż MEBLI

pokoju: jadalnych, sypialnych, saloników, kuchni. I części pojedynczych
S. ANCELEWICZ
Wilno, ul. Niemiecka № 15.

D-H. „BŁAWAT WILEŃSKI“

UL. WILEŃSKA 31, TEL. 382.

Poleca: kamgarny, wełny, gabardyny, jedwabie na ubrania damskie i męskie. Towary białe i białe, ręczniki, kołdry, poduszki, pierze i sienniki, pończochy, chustki i wiele innych rzeczy. Wykonujemy na zamówienia garnitury i płaszcze męskie i dla uczni wszystkich szkół z naszego materiału na raty i za gotówkę. Wybór duży. Ceny niskie.

KINO-TEATR „**HELIOS**“
ul. Wileńska 38.

Dziś! Największa atrakcja doby obecnej
Wszczęświatowej sławy genjalna
dramat w 7 akt.

„Na paryskim bruku“
POLA NEGRI w swej najnow-
szej kreacji
POLA NEGRI występuje w rolach apaszkii Paryża i kobiety eleganckiego świata.

KINO-TEATR „**POLONJA**“
Mickiewicza 22, Dyrekt. G. Slepjan

Chłuba francuskiej sztuki kinowej „**Koenigsmark**“
Dworskie łowy. Polowanie na bajwoły. Urocz. święto 7 p. huzarów. Balet uroczych syren. Wielka rewja mody u Pagul'a

KINO-TEATR „**Piccadilly**“
UL. WIELKA 42.
Pod Dyrekcją D-H. „JARFILM“

MOTTO: Młodość niedoświadczona, młodość błędną w dół po zwoźniczy skarb życia, gdy szczęście zazwyczaj jest tak blisko.
W rolach gł. Ryszard Bartheles i Nita Naldi, wszechświatowej sławy artyści filmowi. Kobiety! Kartyl! Wina! Narkotyki!
UWAGI: Tylko kilka dni przed wysianiem do Anglii! Film krajowy p. t. „II Kongres Międzynarodowy Studentów“

Po niebywale niskich cenach!!!

rozsprzedajemy transport otrzymany z WIEDNIA!

DAMSKIEGO OBUWIA

Wielki wybór bućków, pantofelek i półbutków

E. Ciborski
Wilno, Tatarska 1 róg Mickiewicza. Skład obuwia. Specjalnie dziecięcego wianej wytwórni w Warszawie.

Rutynowany bankowiec

b. pełnomocnik w Instytucji bankowej z ukończoną Akademią Handlową poszukuje posady. Zna język francuski i niemiecki. Łaskawe oferty pod W. do Administracji „Kurjera Wileńskiego“

Zatwierdzone przez Min. Spraw Wewnętrznych

BIURO REKLAMOWE Stefana Grabowskiego

w Wilnie, ul. Garbarska 1. Tel. 82
przyjmuje ogłoszenia do wszystkich pism miejscowych i zamiejscowych na warunkach najbardziej dogodnych.

UWAGA!

Niniejszem podaje się do wiadomości Szan. Publiczności, że w początku marca r. b. otwiera się hurtowy skład piwa

znanej firmy browaru dawn. Wacława Kunca
ukazują się w sprzedaży w butelkach i beczkach różnej pojemności następujące gatunki:
Piwo Poznańskie
Piwo Exportowe
Piwo Marcowe
odznaczające się swą wysoką jakością, przyjemnym smakiem i aromatem
Skład w Wilnie, ul. Bazylińska № 6.

„VESTA“

Bank Wzajemnych Ubezpieczeń

zał. 1873. **Poznań** zał. 1873.
ODDZIAŁ w WILNIE, Jagiellońska 8

Ubezpieczenia życiowe, od wypadków, odpowiedzialności prawnej, auto casco od ognia i gradu.

Potrzebny

zaraz do majątku leśnego 1,700 hektarów położonego nad Niemnem (steroswo Lidzkie, województwo Nowogródzkie)

rządca-leśnik

posiadający gruntowną znajomość gospodarstwa leśnego, jak również obeznany z gospodarką rolną (ziemi ornej i łąk 120 hektarów).
Oferty wraz z życiorysem, opisami świadectw, warunkami (pożądana jest fotografia) prosimy nadsyłać do dn. 15 lutego do „Kurjera Wileńskiego“ pod W. W.

W dniu 22 lutego r. b. o godz. 2 po poł. w lokalu Domu Ludowego Polskiej Macierzy Szkolnej im. ks. błsk. Bandurskiego — Nowa Róża 2 odbędzie się

ciągnięcie losów loterii fantowej Koła Polskiej Macierzy Szkolnej im. T. Kościuszki.

Wstęp za okazaniem biletów loteryjnych. Tabela wygranych będzie ogłoszona w dziennikach wileńskich.

PISMA

codzienne, tygodniowe i inne wychodzące w Wilnie

oraz wszystkie prowincjonalne wychodzące w całej Polsce i zagranicą zaprenumerować można za pośrednictwem

Biura Reklamowego St. Grabowskiego
Wilno, Garbarska 1. Telefon 82

Potrzebny zaraz

lokal

w śródmieściu (Wilno) od 4 do 5 pokoi ze wszelkimi wygodami
Umowa roczna.

Cena od 100 do 150 zł. miesięcznie

Oferty:

Filija „Kurjera Warszawskiego“ ul. Rd. Mickiewicza 2, tel. № 63 „Dla Schroniska Nauczycielek“.

Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe

„SPÓJNIA“

w Wilnie, ul. Ad. Mickiewicza 34. Telefon № 370. (dawniej Zewalna 7).

Poleca:

wszelkie artykuły budowlane: wapno, cement, żelazo, pspę dachową, żelazo handlowe, okucia ośienne, drzwiowe i plecowe.

Węgiel kamienny kowalski i opalowy.

Sprzedaż interesu.

Stare dobrze zaprowadzone w Polsce Biuro Handlowe dla sprzedaży sprzętu domowokuchennego jest do sprzedania. Zapytania należy skierować do Biura Ogłoszeń Tad. Mikulski, Katowice Woj. Sl. Marjacka 2, pod B. Y. 165.

KOMUNIKAT.

Poznaj siebie. Kim jesteś? Kim być możesz? Charakter, zdolności, przeznaczenie. Jeżeli ci brak energii, równowagi, jeżeli niewiesz jak żyć, postępować, aby zwycięsko przeciwstawić się losowi, zwróć się do p. Szyllera Szkolnika, znawcy dusz, autora prac naukowych. Nadeślij charakter pisma swojego lub zainteresowanej osoby, napisz rok, miesiąc urodzenia, kawaler, żona, wdowiec, ile osób najbliższej rodziny, na tych danych otrzymasz listem poleconym naukową szczegółową analizę charakteru określenia ważniejszych zdarzeń życiowych, odpowiedź na szczerze zadane pytania, również horoskop ułożony przez słynne medium Miss Evigny. Analizę horoskop wysłać się po otrzymaniu 3 złot. Jeżeli wziąć pod uwagę, że wykonanie analizy wymaga poważnej umysłowej pracy, koszt ogłoszeń, pocztowe, etc., wyżej oznaczona suma nie jest wysoka. Osobiście przyjmuje od 12—7 pp. Doświadczona naukowo p. Szyllera-Szkolnika, zaszczycone chwałami protokółami naukowymi Tow. Warszawy, świadectwami najwybitniejszych powag świata lekarskiego i odezwaniami prasy. Książki nadzwyczaj ciekawe, treści naukowo-pouczającej. Katalog ilustrowany darmo. Na przesyłkę dołączyć znaczek pocztowy. Adres: Warszawa, Psycho - Grafolog Szyller - Szkolnik, Piękna 25, pokój 14. Tel. 506-09.

Splasznie do sprzedania dom wocowym, studnią betonową i stajnią murowaną na bardzo dogodnych warunkach w Zwierzynie. Dowiedzieć się: ul. Stara 14, m. 3.

JADŁODAJNIA pod „ORLEM“ z aut. 5-to Michalski 2 WYDAJE zdrowe obiady z herbata. W czwartek KOLDUNY, w niedzielę FLAKI. Cena 1 złoty.

Zgubiona książka wojsk. JADŁODAJNIA i karta powołania, wydana przez PKU Święciany na imię Heronima Radka, zamieszka w folw Mażelata, gm. Kiemiejskie, pow. Święciańskiego — unieważnia się.

Rutynowany buchalter-korespondent (język polski, niemiecki, rosyjski) ma wolne godziny, ewentualnie przyjmie stałą posadę. Adres uprasza się zostawić w Biurze Reklamowym St. Grabowskiego — Wilno, Garbarska 1, dla okaziciela kwitu ogł. № 12

PRACOWNIA zębów sztucznych L. MINKIERA ul. Wileńska 21.

UWAŻNIE PRZECZYTAJcie!

Przystępując do wydawnictwa

KSIĘGI ADRESOWEJ „WILNO“

Księgi

Handlowo-Przemysłowo-Informacyjnej

poświęconej zobrazowaniu przemysłu i handlu w Wilnie, z działem informacyjnym, opracowanym przez wybitniejsze jednostki fachowe

prosimy:

- Osoby uprawiające wolne zawody, oraz T-wa i Instytucje Społeczne i Zakłady Naukowe nadsyłać dokładne adresy z wskazaniem zawodów, numerów telefonów, godzin przyjęć etc. etc. dla bezpłatnego zamieszczenia w dziale informacyjnym.
- PP. Kupców i Przemysłowców o zamieszczenie ogłoszeń zwykłych, lub ogłoszeń opisowych w tekście, — nie czekając przyjścia agenta.
- PP. Księgarzy i nabywców Księgi „Wilno“ o zamawianie egzemplarzy, a to w celu uregulowania nakładu.

CENA KSIĘGI 5 ZŁOTYCH.

W powyższych kwestjach prosimy zwracać się do Wydawnictwa „Księgi Wilno“ ul. Garbarska 1, lokal „Biura Reklam.“

Pierwszorządny krawiec wojskowy i cywilny L. KULIKOWSKI

Wilno, ul. Ad. Mickiewicza 33-A

POLECA duży wybór materiałów angielskich i krajowych oraz przyjmuje wszelkie roboty z własnych i powierzonych materiałów. Sprzedaży materiałów, gotowych palt zimowych, jesiennych i garniturów za gotówkę i na raty. Potrzebni praktykant i chłopak do terminu.